

Rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 28.03.1962, sp. zn. 8 Co 116/62, ECLI:CZ:KSUL:1962:8.CO.116.1962.1

Číslo: 51/1962

Právní věta: Projevem zájmu o dítě podle § 66 odst. 3 písm. a) zákona o právu rodinném ve znění zák. č. 15/1958 Sb. není jen přímý styk rodiče s dítětem, ale i jiné projevy rodiče, z nichž je zřejmé, že se dítěte nemíní zříci. Za takové projevy zájmu o dítě je třeba považovat opětovné návrhy matky u opatrovnického soudu, aby ústavní výchova dítěte nebyla nařizována, aby byla zrušena a aby dítě bylo jí svěřeno.

Soud: Krajský soud v Ústí nad Labem

Datum rozhodnutí: 28.03.1962

Spisová značka: 8 Co 116/62

Číslo rozhodnutí: 51

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Osvojení

Předpisy: 265/1949 Sb. § 66

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 51/1962 sb. rozh.

Projevem zájmu o dítě podle § 66 odst. 3 písm. a) zákona o právu rodinném ve znění zák. č. 15/1958 Sb. není jen přímý styk rodiče s dítětem, ale i jiné projevy rodiče, z nichž je zřejmé, že se dítěte nemíní zříci. Za takové projevy zájmu o dítě je třeba považovat opětovné návrhy matky u opatrovnického soudu, aby ústavní výchova dítěte nebyla nařizována, aby byla zrušena a aby dítě bylo jí svěřeno.

(Rozhodnutí krajského soudu v Ústí nad Labem z 28. března 1962, 8 Co 116/62)

Okresní soud v Děčíně nevyhověl žádosti manželů F. K. a J. K. o osvojení nezletilého dítěte z toho důvodu, že osvojení brání nesouhlas matky dítěte a že ani jinak nejsou splněny zákonné předpoklady, za nichž by se žádost mohla setkat s úspěchem. Poukázal v tomto směru zejména na značný věkový rozdíl mezi nezletilou a F. K.

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil.

Z odůvodnění:

Při osvojení (a to obou jeho družích, tj. jak při osvojení podle § 63 odst. 1 zák. o právu rod., tak i podle § 63 odst. 2 cit. zák.), je třeba přivolení zákonného zástupce osvojovaného dítěte. Avšak ze zásady, že rodiče, pokud jsou zákonnými zástupci dítěte, přivolují k jeho osvojení, připouští zák. č. 15/1958 Sb. výjimky v těchto případech, kdy není v zájmu dítěte, aby osvojení bylo učiněno odvislým od přivolení rodičů. To je tehdy, mají-li rodiče k dítěti takový vztah, který označuje cit. zák. jako nezájem rodičů a vyjadřuje jej určitým způsobem.

Podle důvodové zprávy pro posouzení, že rodiče neprojevují o dítě žádný zájem, nestačí pouhé formální zjištění, že vůči dítěti neplní základní povinnosti. Soud upustí od opatření přivolení rodičů tehdy, jestliže z celého jednání, postoje a citových vztahů k dítěti je zřejmé, že o ně nestojí, že se ho zřekli a že ani do budoucna mu nehodlají poskytnout potřebnou péči a zájem. Na takto kvalifikovaný nezájem se dá usoudit např. tehdy, jestliže rodiče vůbec nepřispívají nebo odmítají přispívat na jeho výchovu a výživu, nepřijdou se na ně podívat, nezajímají se o jeho zdravotní stav a chování, neposkytují mu hmotnou ani morální pomoc v obtížných životních situacích atp.

Nezájem o dítě je tedy tam, kde rodič měl možnost projevit zájem jakýmkoli způsobem (osobním stykem, písemně i jinak), ale nepoužil ji. Přitom je třeba uvážit okolnosti, které rodiči skutečně bránily projevit o dítě zájem.

Směrnice pléna Nejvyššího soudu k výkladu zák. č. 15/1958 Sb., uveř. pod č. 43/1959 Sb. uvádějí příklady, kdy jde o nezájem podle § 66 odst. 3 písm. a), b) zák. o právu rod. Již z těchto příkladů plyne, že takto kvalifikovaný nezájem nelze vytknout v daném případě matce. Nejen proto, že podle správného zjištění soudu prvního stupně nezletilou navštívila v ústavu o vánočních svátcích 1961, ale zejména z toho důvodu, že před opatrovnickým soudem se právě v posledním roce několikrát dožadovala svěřením nezletilé do své výchovy. Podle obsahu opatrovnických spisů se matka již stížností ze dne 23. 3. 1961 bránila proti ústavní výchově nezletilého dítěte. Na své stížnosti setrvala i dne 9. 6. 1961 při ústním jednání před krajským soudem v Ústí n/L. a s ústavní výchovou dítěte se trvale nespokojila ani tehdy, když usnesením krajského soudu ze dne 9. 6. 1961 bylo nařízení ústavní výchovy potvrzeno. Naopak již 5. 12. 1961 přednesla do protokolu u okresního soudu v Děčíně, že hodlá požádat o svěřením nezletilé dítěte do své výchovy, jakmile pro ně získá místo ve školce.

Z celého jednání a postoje matky je tedy zřejmé, že se nezletilé nemíní zřici, ba naopak, že se její výchovy hodlá ujmout, a že by tak již také patrně učinila, kdyby nebyla soudem nařízena ústavní výchova podle § 60 zák. o právu rodinném.

K námitkám stěžovatele je třeba dodat, že projevem zájmu (na rozdíl od nezájmu ve smyslu § 66 odst. 3 písm. a) zák. o právu rod.) nelze rozumět pouhý přímý styk rodiče s dítětem, ale i jiné počínání rodiče, z něhož je zřejmé, že své vztahy k dítěti nechce přetrhat, že se dítěte nechce vzdát a že si k němu uchoval určitá citová pouta. Z tohoto hlediska nutno proto za projev zájmu považovat i takové kroky, které ohledně další výchovy dítěte podnikala matka před opatrovnickým soudem.

Jednorroční lhůta se pak nepočítá od okamžiku, kdy se dítě v ústavu ocitlo, jak se stěžovatelé mylně domnívají, nýbrž nazpět od doby, kdy je rozhodováno o žádosti o osvojení.

Již proto, že je zde nesouhlas matky, která je účastnicí řízení, nelze tedy žádosti o osvojení nezletilého dítěte vyhovět.